

MENETELMÄOPAS
NUORISOTYÖN
TEKIJÖILLE

UUSIA TYÖOTTEITA MOPOTYÖS- KENTELYYN

SISÄLTÖ

02

Johdanto

03

Liikkuva nuorisotyö

04

Mopokysely

05

Liikennekasvatusmenetelmiä

06

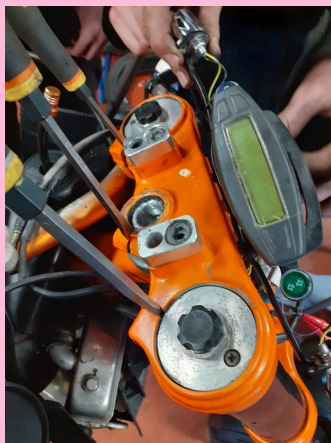
Osallistavia menetelmiä

07

Moottoripajatoiminta

08

Yhteistyö

JOHDANTO

MOPOILUN

MERKITYS

Tämä menetelmäopas on suunniteltu Motörisoitua nuorisotyötä-kehittämishankkeen tuloksena, tukemaan nuorisotyön ammattilaisia mopotyöskentelyssä. Menetelmäoppaasta löydät vinkkejä sekä käytännössä kokeiltuja ja hyväksi havaittuja menetelmiä mopotyöskentelyn tueksi. (Traficom 2022.)

Kotkassa toteutetussa hankkeessa mopotyöskentelyä toteutettiin jalkautuen ja liikkuvan nuorisotyön Walkers autolla. Mopot ovat keskeinen teema liikkuvassa nuorisotyössä. Nuorisotyöntekijät voivat joko jalkautua mopomitteihin, organisoida moposuoria tai järjestää huoltotapahtumia. Mopoilu on ilmiö, johon nuorisotyöltä toivotaan usein paikallista panosta ja yksi luonteva tapa tähän on kohdata nuoret kaduilla liikkuvan nuorisotyön parissa. (Tormulainen & Kauppinen 2022.)

Motörisoitua nuorisotyötä-kehittämishanke sai inspiraatiota Elina Nikoskisen teoksesta **Mopot ja mopoilu. Tarkastelua ilmiöstä, sen merkityksestä ja asemasta nuoren elämässä.** Klikkaa linkkiä ja tutustu teokseen.

Nuoret kokevat mopoilun muunakin kuin "vain" liikkumisen välineenä tai harrastuksena. Sillä on moniulotteisia vaikutuksia paitsi sosiaaliseen kanssakäymiseen ja vapaa-ajan viettoon, myös koulutusvalintoihin ja sukupolvien väliseen dynamiikkaan. Mopot ja mopoilu yhdistävät nuoria tiettyssä elämänvaiheessa. Yhteiset kiinnostuksen kohteet luovat pohjan ystävyys-suhteille ja muovaavat yhdessä tekemistä. Mopoilu on luonteeltaan yhteisöllistä ja intensiivistä: ajamisesta nautitaan sekä porukassa että yksin. (Aaltonen 2010, 104–106.)

Valitettavan usein mopoilu nähdään negatiivisessa valossa. Liikenneturvan 2019 tekemän kyselyn mukaan 12 % kyselyyn vastanneista aikuisista kertoi "koulutustaneen" mopoliijoita liikenteessä. Nuorisotyöntekijöillä on työssään mahdollisuus saada nämä mopoilivat nuoret näkyviksi ja näin vaikuttaa aikuisväestön asenteisiin.

Mopo on mopoilun yhdistävä tekijä ja mopoilu koetaan yhdenvertaiseksi. (Nikoskinen 2011.)

Nuorisotyön kannalta mopoilussa on paljon positiivisia piirteitä; itsenäisyyden kokemista, omaehtoista sosiaalisuutta ja oman identiteetin kasvamista. (Aaltonen 2010.)

LIKKUVA NUORISOTYÖ

Tässä osiossa esitellään liikkuvaa nuorisotyötä, jota toteutetaan Walkers-toimintaperiaatteilla.

LIKKUVA NUORISOTYÖ

Liikkuvan nuorisotyön ytimessä on nuoren kohtaaminen hänen omassa ympäristössään. Työ perustuu luottamukselliseen suhteeseen turvallisen aikuisen kanssa, mikä auttaa nuorta kiinnittymään paremmin myös ympäröivään aikuisyhteisöön. (Tormulainen & Kauppinen 2022, 58.)

Mopoilevat nuoret kokoontuvat usein keskustojen ulkopuolella, paikkoihin, joissa ei ole aikuisen kontrollia tai valvovaa silmää.

Yksi liikkuvan nuorisotyön vahvuuksista on joustavuus ja nopea reagointi. Vaikka liikkeellä ollessa voidaan vastata muuttuviin tilanteisiin nopeasti, vasta pitkäjänteinen työ rakentaa luottamusta nuorisotyötä kohtaan sekä nuorten ja aikuisten välille. Se mahdollistaa toistuvat kohtaamiset samojen nuorten kanssa ja luo nuorille vapaa-ajan tilan sinne, missä sitä ei muuten ole. (Tormulainen & Kauppinen 2022, 159.)

Walkers-toiminta on yksi Aseman Lapset ry:n toimintamuoto. Walkers-toimintaa toteutetaan matalalla kynnyksellä valtakunnallisesti monin eri tavoin; näitä ovat kahvilat, kohtaamispaikat, kadut ja Walkers-autot eli Wautot. Suomessa kiertää neljä 'kissaeläimiksi' nimettyä Wautoa – liikkuvaksi nuorisotilaksi muutettua matkailuautoa. Wautot tarjoavat paikallisille ammattilaisille ja vapaaehtoistyöntekijöille mahdollisuuden kokeilla ja toteuttaa liikkuvaa nuorisotyötä. (Aseman Lapset ry 2025.)

Aseman Lapset ry toimii valtakunnallisena taustayhteisönä kaikille Walkerseille. Walkersien käytännön toiminnasta vastaa paikallinen taustayhteisö, kuten kunta, seurakunta tai kolmannen sektorin toimija.

Walkers-toimintaan liittyminen ei maksa taustayhteisöille mitään, mutta paikallisesti sillä täytyy olla riittävä oma rahoitus, tilat sekä muut oleelliset toimintaresurssit. Walkersissa mukana oleminen antaa etuja ja vahvuuksia kuten valtakunnallisen tunnettuuden, selkeän ja valmiin toimintamuodon sekä säännöllisiä tapaamisia ja koulutuksia muiden Walkersien kanssa. (Aseman Lapset ry 2025.)

Walkers-toimintaa paikkakunnallesi?

Lisätietoja voit tiedustella;

Minna Lahtela,
pääliikkipä, valtakunnallinen Walkers-toiminta.

p. 040 777 8683,

minna.lahtela@asemanlapset.fi

<https://asemanlapset.fi/Walkers>

MOPO KYSELY

Mahdollisuus saada ajankohtaista tietoa mopoilevilta nuorilta

KYSELYN SISÄLTÖ

Mopokysely on laaja ja sisältää monenlaisia kysymyksiä, iästä ja sukupuolesta aina mopojen virittämiseen. Mopokysely sisältää kaikkiaan 52 kysymystä. Mopokyselyn tavoitteena on saada oikeaa ja reaaliaikaista tietoa nuorilta sekä samalla osallistaa heitä vaikuttamaan oman alueen mopoiluasioihin. Nuoret vastaavat kyselyyn anonymisti, joten uskomme vastausten olevan rehellisiä. Kyselyn kautta on kuitenkin mahdollisuus antaa yhteystiedot, jos haluaa olla mukana kehittämässä alueen mopotyöskentelyä.

KYSELYN TOTEUTUS

Kyselyä voi toteuttaa monella eri tavalla, kuten nuorisotiloilla, tapahtumissa tai sopimalla esimerkiksi koulujen kanssa kyselyn toteuttamisesta osana liikennekasvatusta. Kyselyn tuloksia voidaan jakaa oppilaitosten sekä muiden yhteistyö tahojen kanssa.

Kotkassa kysely toteutettiin, nuorisohjaajien avulla, alueen kaikille 8.- ja 9. luokkalaisille. Vastauksia saatiin kaikkiaan 534 kpl.

KUINKA SAAN KÄYTTÖÖN?

Alla olevasta Qr-koodista pääset tarkastelemaan mopokyselyn sisältöä.

Jos kiinnostuit ja haluat hyödyntää Valtakunnallista mopokyselyä omassa työssäsi, lisätietoja saat:

Minna Lahtela,
päällikkö, valtakunnallinen Walkers-toiminta.

p. 040 777 8683,

minna.lahtela@asemanlapset.fi
info@asemanlapset.fi

LIIKENNEKASVATUS MENETELMIÄ

05

3000 KM ROOMAAN

01.

Menetelmä sisältää: 22 min lyhytelokuvan, keskusteluosion nuorten kanssa.

Menetelmä on suunniteltu 8.- 9.-lk ja toisen asteen opiskelijoille, teematunnin kesto 45, 60 tai 90 min.

Keskusteluissa on 4 pääteemaa; **LIIKENNETURVALLISUUS, PÄIhteet, RYHMÄPaine, KAVERI- JA SEURUSTELUSUhteet**, lisäksi turvallisuusriskit. Menetelmä sisältää ohjaajanoppaan. Lyhytelokuva on tehty yhteistyössä pääkaupunkiseudun (Helsinki, Vantaa ja Espoo) nuorisotoimen mopotoiminnan kanssa.

Lisätietoa; Tarja Leponiemi-Arponen p. 09 3107 1621 <https://nuorten.hel.fi/terveys-ja-hyvinvointi/tukea-ja-vetoapua/klaari-helsinki/klaari-ammattilaiselle/3000km-roomaan/>

ERILAISIA KOULUTUKSIA

02.

Tarjota nuorille mahdollisuutta erilaisille koulutuksille, kuten ensiapu. Ensiapu taidot ovat tarpeellisia kaikille, mutta niiden taitojen osaaminen korostuu mopoillessa. On hyvä osata sitoa haavat ja tietää kuinka toimia onnettomuustilanteessa.

Liikenneturva järjestää myös maksuttomia koulutuksia nuoris-ohjaajille

KOKEMUS- ASIAANTUNTIJA

03.

Liikenneturvalta löytyy kokemusasiantuntijoita. Hyödynnä heidän kokemuksiaan ja ammattitaitoa. Esimerkiksi moottoripyörä onnettomuudessa loukkaantunut Matti Marjamäki kiertää liikenneturvan punainen liitu kiertueilla. Lisätietoa saat alueesi liikenneturvasta.

<https://www.liikenneturva.fi/liikenneturva/yhteystiedot/>

OSALLISTAVIA MENETELMIÄ

TAPAHTUMAT

Mopoiluun liittyviä tapahtumia

Yhdessä nuorten kanssa suunnitellaan ja toteutetaan erilaisia tapahtumia. Joissa teemana vahvasti liikennekasvatus, mutta mukana myös joku houkutin esim. nuorille suunnattua ohjelmaa, kuten stuntshow.

DIALOGI

Erätauko menetelmä

Dialogin avulla on mahdollisuus saada keskustelu yhteys auki nuorten ja aikuisten kanssa. Erätauko- menetelmä on yksi dialogin monista malleista. Lisätietoa menetelmästä;

<https://www.eratauko.fi/mika-eratauko/>

MOPOJEN TUUNAUS

Tilat ja materiaalit

Järjestä mopoileville nuorille mahdollisuus mopojen tuunaamiseen. Tähän tarvitaan vain tilat ja materiaaleja. Materiaaleja voivat olla teipit, tarrat, maalit yms.

MOOTTORI- PAJA TOIMINTA

Lasten ja nuorten
keskuksen valtakunnallisesti
koordinoima Moottoripaja
toiminta.

TOIMINNALLINEN

Moottoripajat tarjoavat nuorille harrastusmahdollisuuden moottorien parissa sekä turvallisten aikuisten tukea.

Moottoripajoja on monenlaisia, mutta kaikissa näissä yhdistyy tekeminen ja kohtaaminen. Moottoripajoja löytyy ympäri suomea.

LISÄTIETOA

Tapu Sirkka
Suunnittelija, Moottoripajatoiminta,
Saapas, sukupuolisensitiivisyys

tapu.sirkka@lnk.fi
044 773 2058

<https://www.lnk.fi/moottoripaja/>

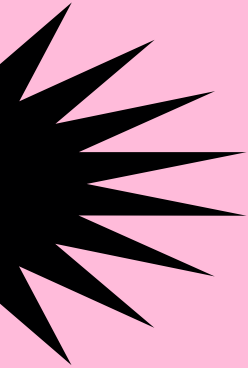
#bensanhajuistanuorisotyötä

MIKÄ MOOTTORIPAJA?

Moottoripajat ehkäisevät syrjäytymistä ja vahvistavat nuoren elämänhallintaa. Harrastuksen ohessa nuoret saavat tukea opintoihinsa ja liikennekasvatusta. Ohjautuminen pajoille tapahtuu joko matalalla kynnyksellä kaveripiiriin kautta tai moniammatillisena yhteistyönä oppilaitosten, nuorisopalveluiden ja sosiaalitoimen kanssa.

Moottoripaja on matalan kynnyksen harrastuspaikka 10–29-vuotiaille. Se tarjoaa vaihtoehdon perinteiselle nuorisotalotoiminnalle tuomalla moottorit ja työkalut osaksi nuorisotyötä. Toiminta on valtakunnallisesti koordinoitua, mutta paikallisesti verkostoitunutta: mukana on niin kuntia, seurakuntia kuin järjestöjäkin. STEA-tuettu toiminta nojaa vahvasti ammattilaisten ja vapaaehtoisten yhteistyöhön. (Lasten ja nuorten keskus 2025.)

YHTEISTYÖ JA SEN MERKITYS

Nuorisotyössä korostuu moniammatillinen yhteistyö, koska usein työtä tehdään pienillä resursseilla. Moniammatillinen yhteistyö tarkoittaa eri alojen asiantuntijoiden yhdistämistä yhteisen päämäärän eteen. Yhteistyö korostuu erityisesti kasvatusalalla, missä se parantaa palveluiden vaikuttavuutta, asiakaslähtöisyyttä ja työntekijöiden osaamisen hyödyntämistä. Yhteistyö mahdollistaa kokonaisvaltaisen avun tarjoamisen, kun tilannetta tarkastellaan useasta näkökulmasta. Eri ammattiryhmien taidot ja menetelmät täydentävät toisiaan, mikä johtaa laadukkaampaan lopputulokseen. Onnistunut yhteistyö vaatii toisen ammattilaistason ymmärtämistä ja luottamusta. Yhteistyö ei yleensä toteudu itsestään, vaan se vaatii suunnitelmallista johtamista ja rakenteita toimiakseen tehokkaasti.

Yhteistyötahoja joita mopotyöskentelyssä kannattaa kontaktoida:

- Liikenneturva
- ELY-keskus
- Poliisi
- Aseman Lapset ry
- Lasten ja nuorten keskuksen moottoripaja toiminta
- Paikalliset moottoriseurat
- Yritykset
- Kunnan liikenneturvallisuustyöryhmä
- Autokoulut
- Autoliitto
- Muut toiminnantoteuttajat

Moniammatillisella yhteistyöllä pystytään paremmin vastaamaan tarpeeseen. Yhteistyössä on voimaa.

Lisätietoja *Motöriseitua* nuorisotyötä-kehittämishankkeesta alla olevasta linkistä:

https://www.traficom.fi/files/media/file/Kotka_2021_Mot%C3%B6_loppuraportti.pdf

Jenni.rahkonen@kotka.fi
p. 0400 407 509

Aaltonen, S. 2010. Mopojen merkityksistä poikien arjessa. Nuorisotutkimus, 28 (2), 103–107.

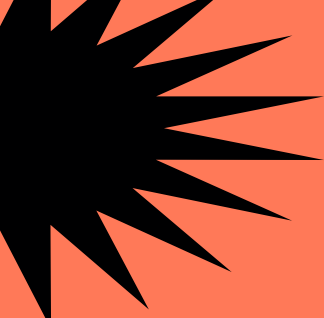
Aseman Lapset ry. 2020. Vuorovaikutusta, vastuuta ja välittämistä. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://asemanlapset.fi/>

Lasten ja nuorten keskus. 2025. Moottoripajat – turvallisuutta, yhteisöllisyyttä ja vastuullisuutta. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.lnk.fi/moottoripajat-turvallisuutta-yhteisollisyytta-ja-vastuullisuutta/>

Nikoskinen, E. 2011. Mopot ja mopoilu. Tarkastelua ilmiöstä, sen merkityksestä ja asemasta nuoren elämässä. Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskus, julkaisuja 4/2011. E-kirja. Saatavissa: <https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/38017/978-951-9245-12-6.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Tormulainen, A. & Kauppinen, E. 2022. Liikkuen läsnä, hetkessä teille. Tutkimusraportti liikkuvasta nuorisotyöstä. Nuorisotutkimusverkosto/ Nuorisotutkimusseura, verkkojulkaisuja 173. PDF-Dokumentti. Saatavissa: https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/788038/liikkuen-lasna-hetkessa-teille-2022-final_%281%29.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Traficom. 2022a. Motörisoitua nuorisotyötä-kehittämishanke. Kotkan kaupungin nuorisotyön yksikkö. WWW-dokumentti. Saatavissa: https://www.traficom.fi/sites/default/files/media/file/Kotka_2021_Mot%C3%B6_loppuraportti.pdf

KIITOS

**Jos kiinnostuit Kotkan
kehittämishankeesta, alla linkki
Motörisoitua nuorisotyötä-
kehittämishankkeen loppuraporttiin:**

https://www.traficom.fi/files/media/file/Kotka_2021_Mot%C3%B6_loppuraportti.pdf

Lisätietoja menetelmäoppaasta ja sisällöstä:

**Jenni.rahkonen@kotka.fi
p. 0400 407 509**

